

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

DE SCHOONDOCHTERS

(Les Brus)

Thriller in drie bedrijven

door

Jacques Robert

Vertaling : Georges Couckuyt

Herziene versie, 1989.

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2005
Nr.1232

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste TIEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

SACD
Koninklijke Prinsstraat 87
1050 Brussel

en de vertaalrechten aan : SABAM
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.
info@ibva.nl

© 2005 Toneelfonds J. Janssens
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

P E R S O N A G E S

Bernard Moissac (Galleries)	Alice, zijn vrouw
Paul Moissac (Onderzoeksrechter)	Hélène, zijn vrouw
Philip Moissac (Chirurg)	Françoise, zijn vrouw
Alain Moissac (Piloot)	Claire, zijn vrouw
Meester Roger Mangin (Notaris)	Thérèse, de meid
Dierenarts	

HOND Grimm

EERSTE BEDRIJF

Salon in het kasteel van de familie Moissac

Achterplan : vensterdeur geeft uit op het park

Links : deur naar huiskamer

Rechts : deur naar bureau

Gordijn open - niemand op scene - volgende voorwerpen uitgesteld :

Perzisch tapijtje, service in Limoges, kleine ingelijste Utrillo, fluwelen kussentje met smagraden, collectie pijpen, twee jachtgeweren, verrekijker, gouden etui met gouden vulpen, pistool met doos kogels.

Alice, vrouw des huizes, komt op uit de huiskamer en leidt twee van haar schoonzusters, Hélène en Claire, naar de uitgestalde voorwerpen.

Paul op - scene dwarsen - sigaret opsteken en zitten.

ALICE Zo ... Jullie kunnen wel eens kijken, maar pas op dat je niets aanraakt vóór de notaris er is ...

BERNARD Zeg eens Paul, ik las daarnet in de krant dat artikel over de moord op de Cordelliers, 't is er dan toch van gekomen dat je de verdachte hebt aangehouden.

PAUL Hij was al lang geen verdachte meer Bernard, hij is de dader.

BERNARD Oh, is het bewijs dan onomstootbaar geleverd, zoals men zegt ?

PAUL Bernard ! Heb ik in mijn carrière als onderzoeksrechter al ooit eens iemand achter tralies gestopt, enkel en alleen maar op basis van verdenkingen ?

BERNARD Je zal moeten toegeven dat niet alle onderzoeksrechters tewerk gaan zoals jij, hé. En jij hebt ook enorm veel gezag zo van vooruit kerel en hop hij vliegt achter slot en grendel.

PAUL Ho, maar zo eenvoudig gaat dat allemaal niet hoor.

HELENE Bernard ... blijft de notaris nog lang weg ?

BERNARD Jah, hij had er al moeten zijn... Nu ja, we moeten toch wachten op Philip

ALICE Heb je nu al last van jeukende vingers, Hélène ?

HELENE Alice, asjeblief, Je venijnige opmerkingen zitten met stillaan tot hier ...Was het al niet genoeg aan tafel ?

PAUL Hèlène ... Jullie gaan toch weer niet opnieuw beginnen hé!

ALICE Als we over de verdeling beginnen, zijn er hier bepaalde personen die het op hun zenuwen krijgen ...

BERNARD Alice, nu is het genoeg ... trouwens nu ik er aan denk mag je wel een beetje vriendelijker zijn met meester Mangin! Op de begrafenis heb je hem vierkant de rug toegekeerd.

ALICE Ik kan hem niet uitstaan, die meester Mangin van je. Dat noemt zich dan een vriend, weet je hoeveel ik van hem kreeg voor mijn Stichting ? Amper vijfduizend frank, de gierige vrek !

PAUL Alice kan niet verkroppen dat niet iedereen meteen ontroerd is als ze geld inzamelt voor haar liefdadigheidswerk van superbegaafde honden.

autogeluid

ALAIN Daar is Philip denk ik.

CLAIRE Nee maar, hij heeft een nieuwe wagen ! ...

ALAIN Wat een mooie Jaguar zeg, die ontzegt zich blijkbaar niets...

HELENE Zeg maar liever dat het Françoise is aan wie hij niets ontzegt.

Paul recht.

ALICE Ik vraag mij af hoeveel patienten hij hiervoor heeft moeten opensnijden, onze dokter-chirurg, om die Jaguar te kunnen betalen voor zijn lieve Françoise.

BERNARD Lieve dames, wat kunnen jullie toch kattig zijn ... Kom, schoonzusters onder mekaar.
Dag Françoise !...

FRANCOISE Dag Bernard ... Dag allemaal.
Alice, ik heb vannacht gedroomd van je coq au vin, maar het is mijn schuld niet dat we hem gemist hebben.

Philip komt achter haar binnen.

- PHILIP En de mijne ook niet ! Dag allemaal ! Blij U allemaal te zien. Net op het moment dat we wilden vertrekken viel er een patient in coma, reanimatiekamer, insputtingen, enz. Hij is er dan toch doorgekomen.
- BERNARD En dat is toch het voornaamste ! (Paul achter stoel) Hebben jullie al gegeten ?
- FRANCOIS Ja, een sandwich, snel uit de vuist.
- ALICE Vanavond halen jullie de schade wel in ! Ik heb een heerlijke gigot in de marinade klaar staan !
- BERNARD Dus het programma blijft ongewijzigd. Je blijft toch op het kasteel logeren hé Philip ?
- PHILIP Ja natuurlijk, met jullie allemaal. Voor één keer dat we samen kunnen zijn. (Tot Alain) Heb je je Jumbo kunnen parkeren in de vestiaire ?
- ALAIN Ja, vanmorgen geland op Orly ... (wijst naar uniform) Je ziet het nog en ik stijg pas dinsdag weer op.
- FRANCOISE Nog altijd op de lijn New-York, Alain ?
- ALAIN Nog altijd, Françoise !
- FRANCOISE Gelukzak ! ...
- ALAIN Dat mag je wel zeggen, ik ben dol op New-York ! ... 't is trouwens daar dat ik Claire voor het eerst ontmoet heb.

autogeluid

- BERNARD Ha, daar is Mangin ... Toch vriendelijk van hem dat hij zelf naar hier wilde komen, anders moesten we allemaal en met alles mee, naar zijn studie.
- PAUL Ja, met zijn notaris bridgen kan inderdaad voordelen opleveren.
- PHILIP (dichter bij Paul) Oh ja Paul, hoe gaat het met de kinderen?
- PAUL Heel goed, Philip, dank je.
- HELENE Ja, maar Michel had een ski-ongeval en zit met een gebroken been.

FRANCOISE Ho, maar dat is niet zo erg, op zijn leeftijd geneest dat snel.

(MANGIN komt binnen)

MANGIN Dag Bernard, goeiedag, beste vrienden !

BERNARD Dag Roger. En bedankt dat U zelf naar het kasteel wilde komen.

ALLEMAAL Dag meester ...

MANGIN Alles staat al klaar zie ik ... Goed, als jullie geen bezwaar hebben dan zou ik onmiddellijk de nalatenschap willen regelen want ik word tegen vier uur op mijn studie terug verwacht... Ja een onverwachte afspraak, je weet wel hoe dat gaat .

BERNARD Goed ... laten we gaan zitten.

MANGIN Waarde heren Moissac. Ik moet jullie eerst en vooral meedelen dat jullie vader, Charles Moissac, overleden is zonder een testament na te laten. De vigerende wetgeving inzake nalatenschap wordt bijgevolg automatisch van toepassing. Dat wil zeggen dat de vier broers elk een vierde erven van alle onroerende goederen van hun vader.

PAUL Wel eigenaardig dat vader geen testament naliet. Hij was altijd zo punctueel en zo veeleisend dat alles altijd in orde was.

ALICE Maar de oude Charles was niet ziek, en als men niet ziek is, dan is men niet zo gehaast om zijn testament te maken!

MANGIN In bepaalde gevallen heeft men ongelijk ! Aan een testament is nog nooit iemand gestorven ! ...

PHILIP Ja, vader voelde zich min of meer onsterfelijk. Hij was ervan overtuigd dat hij minstens honderd zou worden ...

ALAIN En dan nog zo'n dood ! ... Zo opeens neergeveld, midden ons feest.

MANGIN (tot Philip) Een hartinfarct, nietwaar, dokter ?

PHILIP Ja, op slag dood. Zelfs geen waarschuwing. Hij merkte er zelf niets van en heeft dus ook niets gevoeld.

- MANGIN U zei me dat hij niet ziek was, maar hij vertelde me zelf dat hij bij U in behandeling was.
- PHILIP Oh, niet veel zaaks. Ik schreef hem druppels voor, voor zijn bloeddruk.
- MANGIN Ja, dan is er nog iets ! Bernard, ik ben blij dat ik U kan zeggen dat uw broers mij per brief hebben medegedeeld dat ze wensen dat U verder als afgevaardigde-beheerder de leiding blijft geven in de Galeries Moissac.
- BERNARD Bedankt, bedankt alle drie, voor het vertrouwen.
- PHILIP Dit is onze manier om vaders vertrouwen in U te vernieuwen en te bevestigen, Bernard !
- FRANCOISE (tot Bernard) Door uw goede zorgen zullen de Galeries Moissac verder blijven renderen zodat U ons verder dividenden kunt uitkeren. Doe zo voort Bernard ! ...
- ALAIN En behalve onze aandelen in de Galeries, Meester ... kunt U ons misschien ook zeggen hoeveel liquide geld ieder van ons toekomt ?
- MANGIN Approximatief wel, ja. Ik heb de inventaris opgemaakt van wat uw vader in de bank gedeponneerd heeft, zowel aandelen als obligaties. Het gaat om een aanzienlijk fortuin : ongeveer tachtig miljoen. Ieder van U krijgt dus zowat twintig miljoen.
- HELENE Dat is inderdaad aanzienlijk.
- FRANCOISE En .... wat het kasteel betreft, Meester ?
- MANGIN Wel, wat het kasteel met inboedel en landerijen betreft, de roerende goederen dus, is dezelfde wetgeving van toepassing. Alle vier de broers erven het kasteel, maar dan in onverdeeldheid. Maar ja, het spreekt vanzelf, als één van de broers Moissac uit onverdeeldheid wil treden dan...
- VIER BROERS MOISSAC : Neen ... Waarom ?... Er is geen reden toe ...
- PAUL Het kasteel moet het ouderlijk huis blijven ! .. Jij, Bernard blijft hier wonen met Alice, en in de zomer zijn wij uw gasten, voilà ! ...

- BERNARD En ook tijdens het week-end, zelfs iedere dag van de week als je zin hebt. Ik heb graag dat jullie hier zijn.
- MANGIN Goed, dan kunnen we beginnen met de verdeling van enkele waardevolle roerende goederen ... En ik stel voor de eer aan de dames te laten voor wat de belangrijke stukken betreft, want over de smaak van dames mogen heren niet redetwisten.
- ALAIN Dat zullen ze onder mekaar wel doen en meer dan ons lief is.
- BERNARD Je zou wel eens gelijk kunnen hebben. Luister, ik stel voor dat wij naar mijn bureau gaan, zo kan ik jullie de plannen tonen voor de verbouwingswerken die ik voorzie aan de Galeries Moissac.
- PAUL Akkoord, Bernard, wij zijn benieuwd naar die renovatie waar jij het al een tijdje over hebt. (Af naar bureel)
- ALAIN En ondertussen kan de animatie hier beginnen.
- MANGIN Dames ... er is keus genoeg ...
- CLAIRE Het is inderdaad indrukwekkend ! ...
- MANGIN De voornaamste voorwerpen werden ieder door een expert op dezelfde waarde geschat ! Het Perzisch tapijt uit de 15de eeuw, de kleine Utrillo en de smaragden. Maar het zilverwerk en het servies in Limoges vormen één.
- (Françoise gaat bruusk naar het koffertje smaragden; Hélène volgt met de blik)
- HELENE Werkelijk, Meester, zijn de smaragden niet meer waard dan de rest.
- MANGIN Neen, Mevrouw, het zijn maar kleine steentjes ...
- FRANCOISE Maar wel schatjes, ik zal er niet veel complimentjes om maken, ik neem die steentjes ...
- ALICE Rekening houdend met uw mondaine uitspattingen komen ze U van rechtswege toe, schat ! ...
- MANGIN Toegewezen ! ...
- HELENE Ho, op die slinkse manier is het makkelijk !

ALICE Wel, doe jij dan maar, bedien jezelf ...

(Alice tot Claire die stilstaat vóór de Utrillo)

ALICE Jij ook Claire, ga je gang maar ... ik neem wel wat overschiet. Die aardse bezittingen, weten jullie ...

HELENE Ik kan toch die pijpen niet nemen ...

MANGIN Ik denk dat jullie de kleine persoonlijke voorwerpen aan de broers moeten laten. Voor hen zijn het souvenirs, soms kostbare herinneringen.

(Claire staat nog voor de Utrillo - maakt een klein gebaar in die richting)

CLAIRE Meester ...denkt U dat ik mag ... ik heb er altijd van gedroomd ooit eens een Utrillo te bezitten ...

CLAIRE Oh, dank U meester ! ...

MANGIN U hoeft MIJ niet te bedanken, maar Utrillo !

(Hélène bevindt zich vóór het zilverwerk en het servies in Limoges)

HELENE Wel, wat mij betreft, wij moeten nogal veel mensen ontvangen, ik zou blij zijn met het servies en het zilverwerk.

ALICE Ah, neen, niet die Limoges ! ...

HELENE Maar Meester Mangin zei daarnet dat het één lot vormt met het zilverwerk, ter compensatie ... En, daarbij, zie je, ik heb de indruk dat ...

ALICE Dat je bestolen wordt, zeg het maar ! ...

HELENE Ik begrijp uw reactie niet Alice ! Je hebt daarnet gezegd dat jij de aardse goederen ...

ALICE Ja, maar enfin, de Limoges ! ...

HELENE Ah bon, wel, dan krijg jij van mij die Limoges kado.

ALICE Neen neen, van jou moet ik niets hebben, hou alles maar, de Limoges, het zilverwerk en pak meteen ook mijn hemd ... ik zal me wel tevreden stellen met dat stukje tapijt ! ...

HELENE Stukje tapijt ? Een Perzisch tapijt uit de XVe eeuw ! ..

(Mannen terug in salon - Paul : rechtstaan vóór stoel)

BERNARD Wel, verloopt alles naar wens ?

MANGIN Ja ja, alles OK ! ...

HELENE Behalve dat Alice weer eens een beetje zenuwachtig is !

ALICE Hoe durf je, omdat ik ooit eens in de kliniek ben geweest, omdat ik ooit eens een zenuwinzinking had ! ...

HELENE Pardon, drie keer !

ALICE Wat een feeks, maar wat een feeks ! ... Ik ben niet half zo gek als jij, met je rotkarakter. Jij maakt iedereen gek jij, vraag het maar aan je man die amper zijn mond durft open doen.

HELENE Hoor je dat Paul, hoor je dat ? ... Nee maar heb jij van je leven, me zo beledigen ! ... Ik blijf hier geen seconde langer, hoor je Paul.

PAUL (naar Héléne) Kom schat, je moet het allemaal niet zo zwaar opnemen.

BERNARD Komaan, Alice, vind je niet dat je een beetje overdrijft. Héléne had helemaal niet de bedoeling jou te kwetsen.

FRANCOISE En wat denken jullie van een beetje footing in het park. We zijn allemaal onder de indruk van de plotse dood van papa. Een beetje frisse lucht zal ons goed doen.

CLAIRE Françoise heeft gelijk ! Komaan.

(Alice naar buiten - Françoise en Claire erna - Héléne met blik navolgen)

BERNARD Ah; die vrouwen ! Altijd haartjepluk, voor de minste kleinigheid.

MANGIN Och, ik ben dat gewoon hoor, het is een normale reactie op de spanning ... Het enige wat nog moet gebeuren is dat jullie kiezen onder de persoonlijke voorwerpen van vader.
(naar dat meubel - Stil)

(vier broers staan stil bij de voorwerpen)

PAUL God in de hemel! ... zijn pijpen, zijn jachtgeweren ! ...

ALAIN Wat een herinneringen ! ... Die verrekijker hier, het is net of hem weerzie terwijl hij de merels in het park observeert ! ...

BERNARD Ja ... Hij hield van de natuur ...

MANGIN Wenu, heren ? ...

PAUL Wel ... die pijpen ... die zou ik wel graag ...

BERNARD Wel, neem dan die pijpen ! En steek er maar een op, daar heb je tabak. (een pijp nemen en langzaam overgaan - Bernard neemt verrekijker en geeft hem aan Alain)

BERNARD Voor jou de verrekijker hé ! ... Een piloot kijkt graag in de verte.

ALAIN God, wat doet me dat een genoeg !

BERNARD Hier, neem ook het pistool en de kogels ! Als je ooit af te rekenen krijgt met vliegtuigkapers.

(In gedachten, met pijp spelen- gezicht afgewend van de broers)

ALAIN Ja, je kan nooit weten ...

BERNARD Toen hij nog in de zaak was, bewaarde hij het altijd in de lade van zijn bureau. "Met dat spul", zei hij, "geen vrees meer voor gangsters."

(Alain steekt pistool en kogels weg - Bernard wendt zich tot Philip die nog steeds onbeweeglijk staat)

BERNARD En jij Philip ? De jachtgeweren ? Of de gouden vulpen ?...
Komaan, dokter, neem maar de vulpen, je kunt ze gebruiken voor je voorschriften.

Ik neem de jachtgeweren ! ... Geloof me, er staan ons nog heel wat mooie jachtpartijen te wachten.

MANGIN Beste vrienden, jullie zullen me nu wel willen verontschuldigen, maar ik moet er van door ! ... Tot ziens Bernard ... Tot ziens allemaal

(Paul steekt pijp op - met gezicht naar de broers - rond het tafeltje gaan)

PAUL Tot ziens meester.

(Mangin gaat naar vensterdeur gevolgd door Alain en Bernard die de jachtgeweren draagt. Philip richt zijn blik star op de vulpen.)

(Philip keert plots om en kijkt naar Bernard die de vensterdeur opent om Mangin door te laten)

BERNARD Na U Roger !... Ik ga eens naar onze dames kijken.

PHILIP Bernard ! Blijf ! ...

BERNARD (Opkijken) Wat is er aan de hand Philip ?

PHILIP Wel, ik zeg het niet graag, maar ik vind dat het moet, luister... Vader is niet gestorven aan een hartaanval.

ALAIN Wat ? ...

PHILIP Hij werd vermoord !

PAUL (Uit gebogen houding recht) Wat zeg je ? ...

PHILIP Wat ik zeg : vader werd vermoord !

BERNARD Maar enfin, dat kan niet ! Zoiets.

PHILIP Toch wel. Ik ben er zeker van, Papa werd vermoord op de avond van zijn verjaardag.

PAUL (paar stappen dichter) Bij ons allen hier samen ! ... In onze aanwezigheid ! ... Dat is toch onmogelijk.

PHILIP Toch is het zo, hij werd vergiftigd.

ALAIN Vergiftigd ?

PHILIP Met cyaankali ! ...

STILTE : Nadenkend naar bureeldeur - Spelen met pijp.

BERNARD Wat een nachtmerrie ! ...Maar wanneer heb je dat ontdekt?

- PHILIP Nog dezelfde nacht, zodra ik papa had onderzocht ... Om het duidelijker te zeggen, ik heb onmiddellijk vermoedens gehad ... er waren bepaalde symptomen ...
- PAUL En je hebt het overlijdensattest getekend ! ...
- PHILIP Ik kon het maar niet geloven, zie je ...
- PAUL Ja, maar als je twijfels had, was het toch erg genoeg ! Je moest uitstel nemen ...
- PHILIP Eerlijk gezegd, ik was bang voor het schandaal dat ons allemaal zou treffen...
- PAUL (Naar Philip) Hier kan ik je niet meer volgen, Philip, bij mij gaat de waarheid vóór alles !
- PHILIP Probeer het te begrijpen, ik had helemaal geen zekerheid, dus ...
- ALAIN Maar hoe heb je dan nu wel die zekerheid, uitgerekend vandaag?
- PHILIP Luister eens. Van zodra ik enig vermoeden had, heb ik de rest van de vloeistof uit vaders glas getrokken.
- BERNARD Zijn glas champagne ?
- PHILIP Neen, het glas waaruit hij pas zijn medicament had gedronken. Het kon alleen dat glas zijn, vermits hij op staande voet werd geveld.
- ALAIN En verder ? Heb je de vloeistof laten onderzoeken ?
- PHILIP Neen, ik heb ze zelf ontleed ... Er was wel degelijk cyaan-kali in.
- PAUL En je hebt niets gezegd. Je liet de begrafenis doorgaan!
- PHILIP Vader was dood ! Wat zou het eraan veranderd hebben ?
- PAUL Dat zou ALLES veranderd hebben ! Maar Philip toch ! ...

- PHILIP   Ik zei het al ! Het schandaal ! Ja, ik heb geschipperd !
Maar geven jullie zich rekenschap ? De politie in dit huis...
Journalisten ! Televisie ! Ik heb ook aan jou gedacht,
Bernard ! De Galeries Moissac, de weerslag op het
kliënteel!... En aan onze echtgenotes. Stellen jullie zich
onze vrouwen voor midden dit drama ?
- PAUL   En vader dan ! Zijn moordenaar ongestraft? Laat je dat on-
verschillig ?
- PHILIP   Neen, natuurlijk niet ! Maar jij ziet de dingen vanuit het
standpunt van je beroep. Een moord is een moordenaar ! ...
Een zaak méér.
- PAUL   Philip asjeblief, dat aanvaard ik niet. In ben evenzeer
van streek als jullie allemaal.
- ALAIN   Er is iets dat ik niet begrijp ... Je hebt gezwegen Philip!
Bon, maar waarom spreek je nu ?
- PHILIP   Omdat ik niet meer kan zwijgen ! Omdat ik stik ...toen ik
al die dingen voor me zag ...
- PAUL   Ja, dat begrijp ik. Er komt altijd een ogenblik waarop de
waarheid zich niet meer laat begraven. Ik heb het zo dikwijls
gezien in mijn beroep.
- BERNARD   Je deed er goed aan Philip, het ons te zeggen. Het is beter
dat we het weten.
- PHILIP   Paul ... Wat ga je nu doen ? De Procureur op de hoogte bren-
gen ?
- PAUL   Jah, in principe is dat mijn plicht ...
- PHILIP   Er is nog iets anders, Paul ... Ik denk dat je beseft ...
dat jullie allemaal beseffen ...
- PAUL   Dat de moordenaar vanzelfsprekend iemand van de familie
is ...
- BERNARD   Natuurlijk ! Eén van ons heeft vader gedood !
- ALAIN   Maar dat is verschrikkelijk !